

Instituut voor de Nationale Rekeningen

Rekeningen voor de milieugoederen en -dienstensector 2014-2023

Oktober 2025

Inhoudstafel

Woord vooraf	1
Toelichting.....	2
Activiteiten van de milieugoederen en -dienstensector	2
Belang van de milieusector in termen van productie, uitvoer, bruto toegevoegde waarde en werkgelegenheid.....	5
Methodologische aanpassingen.....	7
Niet-marktactiviteiten en ondersteunende activiteiten	7
Marktactiviteiten: aanpassing van de perimeter	7
Marktactiviteiten: aanpassing van de berekeningsmethode	8

Lijst van tabellen

Tabel 1	Groei van de milieugoederen en -dienstensector in vergelijking met de Belgische economie (2014-2023)	5
---------	--	---

Lijst van figuren

Figuur 1	Evolutie milieugoederen en -dienstensector	2
Figuur 2	Aandeel types milieu-activiteiten in output (links) en werkgelegenheid (rechts).....	3
Figuur 3	Verdeling milieugoederen en -dienstensector volgens bedrijfstak.....	4
Figuur 4	Verdeling milieugoederen en -dienstensector volgens milieudomein	5
Figuur 5	Aandeel van de milieugoederen en -dienstensector in de Belgische economie	6

Woord vooraf

De Europese Verordening Nr. 691/2011 verplicht de lidstaten van de Europese Unie om acht milieu-economische rekeningen aan Eurostat te leveren. Het gaat om drie rekeningen die sinds 2013 worden overgemaakt: de rekeningen voor milieubelastingen naar economische activiteit (Environmental Taxes by Economic Activity, ETEA), de luchtemissierekeningen (Air Emissions Accounts, AEA) en de materiaalstroomrekeningen voor de gehele economie (Economy-Wide Material Flow Accounts, EW-MFA), drie rekeningen die vanaf 2017 worden geleverd: de rekeningen voor de productie van milieugoederen en -diensten (Environmental Goods and Services Sector, EGSS), de uitgavenrekeningen voor milieubescherming (Environmental Protection Expenditure Accounts, EPEA) en de fysieke-energiestroomrekeningen (Physical Energy Flow Accounts, PEFA), en twee rekeningen die vanaf 2025 worden geleverd: de bosrekeningen (European Forest Accounts, EFA) en de rekeningen voor milieusubsidies en soortgelijke overdrachten (Environmental Subsidies and Similar Transfers, ESST).

Het Instituut voor de nationale rekeningen (INR) presenteert in deze publicatie de rekeningen voor de milieugoederen en -dienstensector voor de periode 2014-2023.

Milieu-economische rekeningen zijn satellietrekeningen van de nationale rekeningen. De wet van 21 december 1994 houdende sociale en diverse bepalingen, Titel VIII, hoofdstuk 1, wijst het opstellen van satellietrekeningen van de nationale rekeningen toe aan het Federaal Planbureau (FPB).

De door het FPB uitgewerkte methodologie werd goedgekeurd door het Wetenschappelijk comité voor de nationale rekeningen.

De voorzitter van de Raad van bestuur van het Instituut voor de nationale rekeningen

Séverine Waterbley

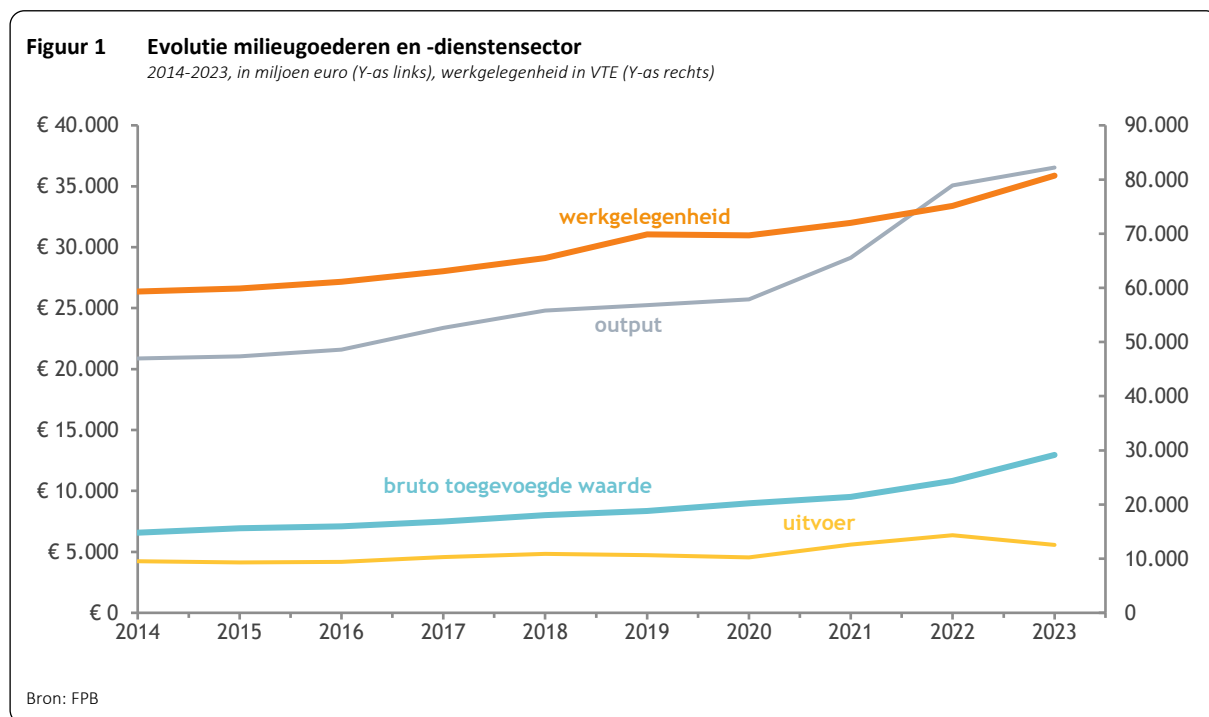
Brussel, oktober 2025

Toelichting

Hieronder worden eerst kort de resultaten besproken. Eerst beschrijven we de verschillende activiteiten van de Belgische milieugoederen en -dienstensector. Vervolgens gaan we in op het belang van de milieusector in termen van productie, uitvoer, bruto toegevoegde waarde en werkgelegenheid. De methodologische aanpassingen worden beschreven in het tweede deel van dit rapport. De tabellen zijn wegens hun omvang niet opgenomen in deze publicatie. Ze zijn beschikbaar via de website www.plan.be.

Activiteiten van de milieugoederen en -dienstensector

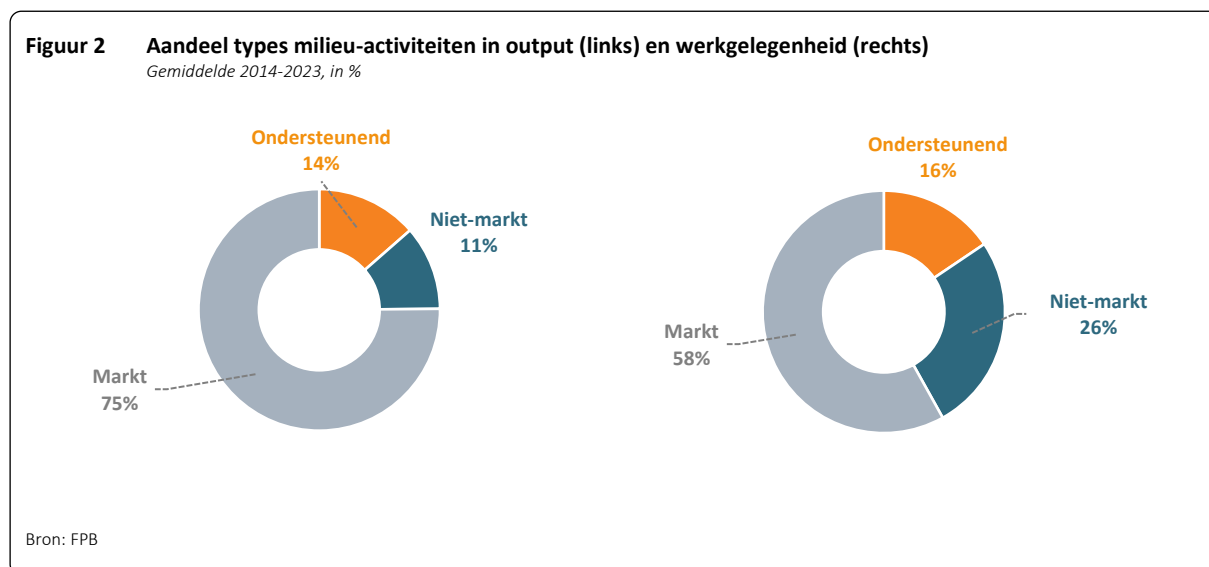
Figuur 1 toont dat de output van milieugoederen en -diensten met 75% groeide tussen 2014 en 2023 van 20,9 miljard euro naar 36,5 miljard.¹ De groeivertraging van 2019 en de covid-crisis van 2020 werd in de twee daaropvolgende jaren ruimschoots goedge maakt. In 2023 viel de groei van de output terug naar het gemiddelde voor de periode 2014-2020, met name 4%. De bruto toegevoegde waarde steeg tussen 2014 en 2023 met 97%, van 6,6 miljard euro naar 13 miljard. De uitvoer steeg in diezelfde periode van 4,2 miljard euro naar 5,6 miljard. Hierbij dient wel opgemerkt dat de uitvoer in 2023 met 12% terugviel, na een piek van 6,4 miljard euro in 2022.

De werkgelegenheid steeg tussen 2014 en 2023 van 59 000 voltijds equivalenten (VTE) naar 81 000 VTE, een toename met 36%.

¹ Alle monetaire waarden zijn uitgedrukt in lopende prijzen.

We onderscheiden drie types milieu-activiteiten: marktactiviteiten, niet-marktactiviteiten en ondersteunende activiteiten. De marktactiviteiten vormen het grootste deel, zoals weergegeven in figuur 2. Ze beslaan 75% van de totale output van milieugoederen en -diensten en 58% van de werkgelegenheid. De niet-marktactiviteiten hebben een aandeel van 26% in de werkgelegenheid, maar slechts 11% in de output. De ondersteunende activiteiten staan in voor de rest (resp. 14% van de output en 16% van de werkgelegenheid).

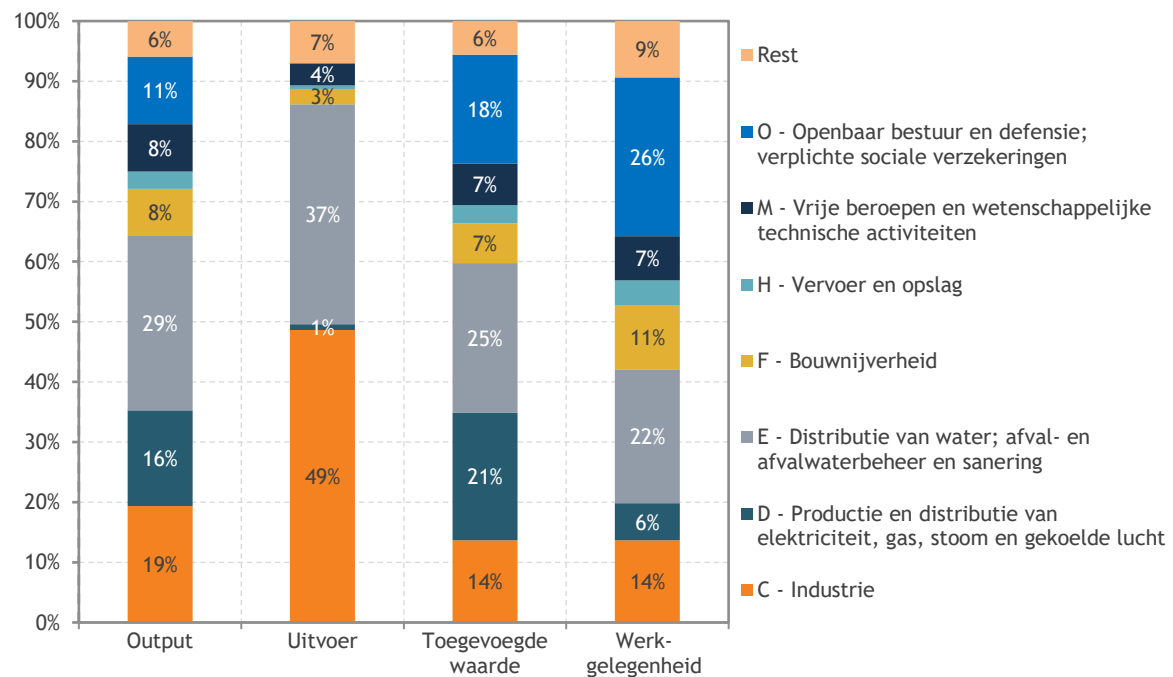
Figuur 3 geeft de verdeling van de milieugoederen en -dienstensector weer volgens NACE-sectie voor een aantal economische sleutelvariabelen (productie, uitvoer, toegevoegde waarde en werkgelegenheid). De procentuele aandelen betreffen gemiddelden over de beschouwde periode 2014-2023. De bedrijfstakken van de distributie van water, afval- en afvalwaterbeheer en sanering (NACE E) staan in voor het grootste deel van de *output* (29%) en de *toegevoegde waarde* (25%). Wat de output betreft, is de verwerkende nijverheid (NACE C) de tweede belangrijkste bedrijfstak, met een aandeel van 19%. Voor de bruto toegevoegde waarde staat de verwerkende nijverheid slechts op de vierde plaats, met een aandeel van 14%, achter de productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht (NACE D) die instaat voor 21% van de toegevoegde waarde van de milieugoederen en -dienstensector en het openbaar bestuur (NACE O) dat instaat voor 18%.

Het openbaar bestuur (NACE O) levert met 26% het grootste aandeel in de *werkgelegenheid*. De bedrijfstak van de distributie van water, afval- en afvalwaterbeheer en sanering (NACE E) staat in voor 22% van de werkgelegenheid in de milieugoederen en -dienstensector, de verwerkende nijverheid (NACE C) voor 14%.

De *uitvoer* is vooral een zaak van de verwerkende nijverheid, die instaat voor bijna de helft van de uitvoer van milieugoederen en -diensten. De bedrijfstakken van de distributie van water, afval- en afvalwaterbeheer en sanering vormen met een aandeel van 37% de enige andere economische sector van belang in die uitvoer.

Figuur 3 Verdeling milieugoederen en -dienstensector volgens bedrijfstak

Gemiddelde 2014-2023, in %

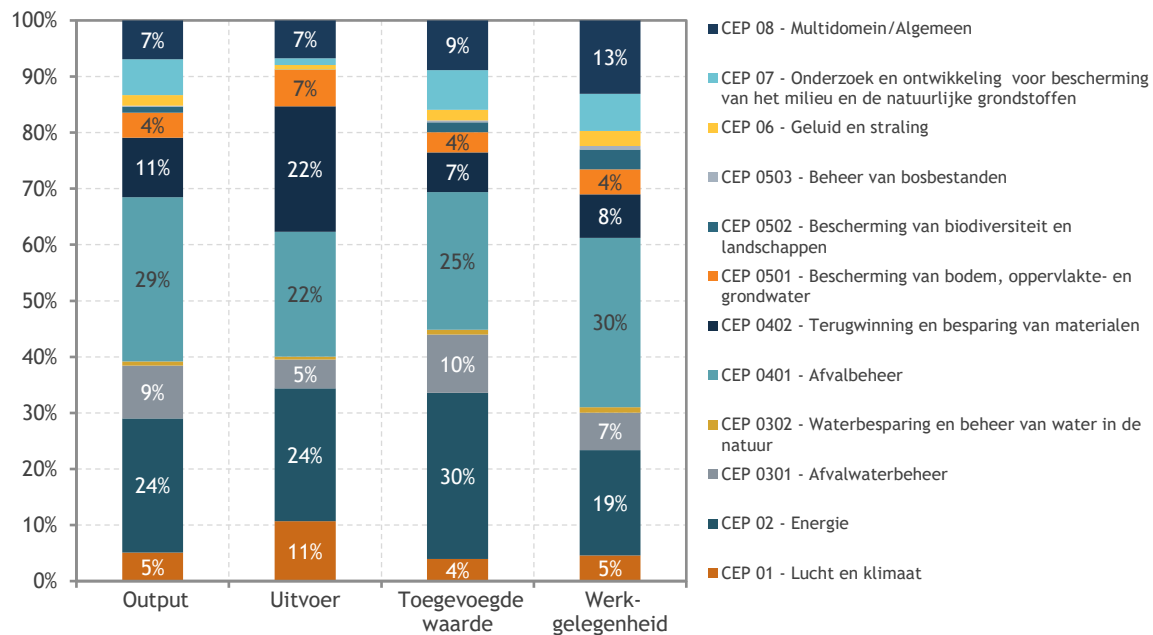
Bron: FPB

Figuur 4 stelt de verdeling van de milieugoederen en -dienstensector volgens milieudomein voor. Het belangrijkste milieudomein in België wat betreft de *output* en de *werkgelegenheid* is het afvalbeheer (CEP² 0401), met aandelen in de milieugoederen en -dienstensector van respectievelijk 29% en 30%. Voor de *uitvoer* en de *toegevoegde waarde* is energie (CEP 02) het belangrijkste milieudomein met aandelen van respectievelijk 24% en 30%. Hier staat afvalbeheer (CEP 0401) op de tweede plaats. Voor de uitvoer delen ze die tweede plaats met de terugwinning en besparing van materialen (CEP 0402).

² CEP = Classification of Environmental Purposes

Figuur 4 Verdeling milieugoederen en -dienstensector volgens milieudomein

Gemiddelde 2014-2023, in %

Bron: FPB

Belang van de milieusector in termen van productie, uitvoer, bruto toegevoegde waarde en werkgelegenheid

Tabel 1 toont dat de Belgische milieugoederen en -dienstensector over de periode 2014-2023 sneller groeide dan de Belgische economie in haar geheel. De output steeg 24 procentpunt sneller en de bruto toegevoegde waarde zelfs 48 procentpunt. Wat de uitvoer betreft, presteerde ze wel een stuk slechter dan de Belgische economie.

Tabel 1 Groei van de milieugoederen en -dienstensector in vergelijking met de Belgische economie (2014-2023)

	Milieugoederen en -dienstensector	Belgische economie
Output ³	75%	51%
Uitvoer ⁴	31%	52%
Bruto toegevoegde waarde ⁵	97%	49%
Werkgelegenheid	36%	14%

Bron: FPB voor milieugoederen en -dienstensector en werkgelegenheid in VTE Belgische economie; NBB.Stat voor P1, P6 en B1g

De werkgelegenheid nam met een stijging van 36 procent 22 procentpunt sneller toe in de milieugoederen en -dienstensector dan in de Belgische economie in haar geheel.

Die snellere groei van de milieugoederen en -dienstensector impliceert, zoals blijkt uit figuur 5, dat haar aandeel in de output steeg van 2,5% naar 2,9% in 2023. Haar aandeel in de bruto toegevoegde waarde steeg van 1,8% naar 2,4% in 2023. Het aandeel van de milieugoederen en -dienstensector in de

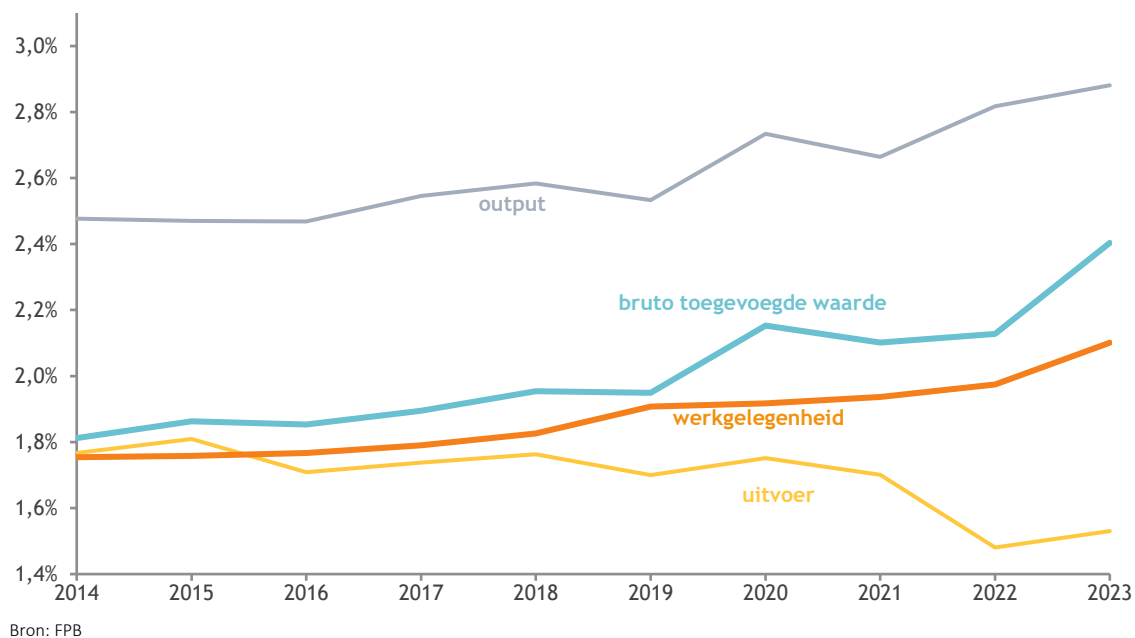
³ Output van de Belgische economie = P1 in basisprijzen volgens de nationale rekeningen

⁴ Uitvoer van de Belgische economie = P6 in nationaal concept volgens de nationale rekeningen

⁵ Bruto toegevoegde waarde van de Belgische economie = B1g in basisprijzen volgens de nationale rekeningen

werkgelegenheid nam toe van 1,8% naar 2,1%. Haar aandeel in de uitvoer schommelde van 2014 tot 2021 tussen 1,7% en 1,8%. In 2022 daalde dit aandeel naar 1,5%, en daar bleef het ook in 2023 hangen.

Figuur 5 Aandeel van de milieugoederen en -dienstensector in de Belgische economie
2014-2023, in %

Methodologische aanpassingen

In vergelijking met de EGSS van 2024 is de belangrijkste wijziging de toepassing van een nieuwe classificatie van de milieudomeinen. De CEPA- en CReMA-classificaties werden vervangen door de CEP-classificatie (Classification of Environmental Purposes). De toepassing van die nieuwe classificatie gebeurt op verschillende manieren voor de verschillende types activiteiten.

Niet-marktactiviteiten en ondersteunende activiteiten

Gegevens in verband met de niet-marktactiviteiten en ondersteunende activiteiten zijn beschikbaar in de uitgavenrekeningen voor milieubescherming (EPEA). Die laatste zijn nog niet beschikbaar voor het jaar 2023.⁶ Bijgevolg zijn die gegevens ook nog niet beschikbaar volgens de CEP-classificatie. Daarom werden de post-Eurostat-validatie-resultaten voor de EGSS van januari 2025 automatisch omgezet van de CEPA- en CReMA-milieudomeinen naar de CEP-milieudomeinen via een correspondentietabel. Daar de EPEA 2024 nog geen gegevens voor het jaar 2023 bevatten, werden de bedragen voor het jaar 2022 in de EGSS 2025 ook gebruikt voor 2023. Dit leidt wellicht tot een zekere mate van onderschatting van de economische variabelen voor 2023.

Marktactiviteiten: aanpassing van de perimeter

Bij het opstellen van de rekening van de productie van milieugoederen en -diensten bestaat een eerste stap uit het identificeren van de Belgische producenten van milieugoederen en -diensten en hun activiteiten. Alle producenten samen vormen de perimeter van de EGSS. In het EGSS-rapport van 2017⁷ werd omstandig uit de doeken gedaan hoe dit gebeurde voor de EGSS 2017.

De introductie van de CEP-classificatie werd aangegrepen om een grondige screening op te starten van de doorheen de jaren in de perimeter opgenomen organisaties. Van de 15680 organisaties die deel uitmaakten van de perimeter 2024 werden er voor het opstellen van de EGSS 2025 al 6109 aan een controle onderworpen. Het betrof hier allemaal gespecialiseerde producenten. Dit leidde tot het schrappen van 629 organisaties, waardoor de EGSS 2025 dus gebaseerd is op 15051 organisaties. Voor de organisaties die nog niet gescreend werden, werd een automatische omzetting van de CEPA- en de CReMA-milieudomeinen naar CEP-milieudomeinen gehanteerd met toepassing van een omzettingstabel. Het staat buiten kijf dat dergelijke toewijzing minder precies is dan de toewijzing die gebeurt tijdens de screening.⁸

Er zijn verschillende redenen waarom organisaties verwijderd werden uit de perimeter. De meest voor de hand liggende reden is uiteraard dat werd vastgesteld dat het om organisaties ging die geen milieugoederen of -diensten aanbieden. Die organisaties werden destijds opgenomen in de perimeter

⁶ Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/125 van de Commissie van 19 11 2021 heeft het tijdstip van levering van de EGSS vervroegd van eind december naar eind oktober, terwijl de EPEA nog steeds eind december geleverd dienen te worden.

⁷ Het EGSS-rapport van 2017 kan geraadpleegd worden op <https://www.plan.be/nl/publicaties/rekeningen-voor-de-milieugoederen-4>.

⁸ De screening van de organisaties in de ondernemingsdatabank zal in de toekomst in functie van de beschikbare middelen worden verdergezet. Hierbij zullen ook de secundaire, niet-gespecialiseerde producenten van milieugoederen en -diensten aan bod komen.

op basis van ledenlijsten van milieugerelateerde koepelorganisaties. In veel gevallen zijn de geschrapte organisaties wel op een of andere manier bezig met duurzaamheid, maar dat betekent niet automatisch dat zij milieugoederen en/of -diensten aanbieden. Andere schrappingen vonden plaats voor biolandbouwers, omdat de economische gegevens voor de biolandbouw sinds 2024 berekend worden op basis van gegevens uit de nationale rekeningen en landbouwstatistieken. Dit betrof 27 landbouwbedrijven.

Het schrappen van de 602 niet-landbouw-organisaties leidde uiteraard tot een daling van de berekende output, toegevoegde waarde, uitvoer en werkgelegenheid in vergelijking met de EGSS 2024. De impact op de uitvoer was erg beperkt met een daling van slechts 2%. De output van de marktactiviteiten werd ongeveer 12% lager ingeschat en de toegevoegde waarde bijna 10%. De impact was het grootst op de werkgelegenheid, die meer dan 20% lager werd ingeschat. Daar er slechts 4% van het totaal aantal organisaties geschrapt werden, kunnen we besluiten dat het hierbij vooral om grotere organisaties ging die veel werkgelegenheid bieden en zich in hoofdzaak op de lokale markt richten.

Voor de 5480 gecontroleerde en niet geschrapte organisaties werden een of meerdere CEP-codes op 6 cijfers (het meest gedetailleerde niveau) bepaald die aangeven tot welk milieudomein de aangeboden goederen en/of diensten behoren. Daarbij werd ook telkens aangegeven of het om een dienst gaat, een milieuvriendelijk alternatief voor bestaande goederen of een milieu-specifiek goed⁹.

Marktactiviteiten: aanpassing van de berekeningsmethode

Zodra de EGSS-populatie bepaald is, worden economische gegevens verzameld voor de verschillende ondernemingen die deel uitmaken van de EGSS. Er worden gegevens verzameld over output, uitvoer, bruto toegevoegde waarde en werkgelegenheid met betrekking tot de productie van milieugoederen en -diensten. De data in verband met marktactiviteiten zijn gebaseerd op de productiegegevens van individuele gespecialiseerde en niet-gespecialiseerde leveranciers van milieugoederen en -diensten. Als er geen gegevens beschikbaar zijn, worden ramingen van die variabelen (uitgezonderd voor uitvoer) met betrekking tot de productie van milieugoederen en -diensten gemaakt op basis van hypothesen. Die methode werd omstandig uiteengezet in het rapport over de EGSS 2017.

Voor de berekening van de EGSS 2025 werd gebruik gemaakt van een geüpdatete versie van de ondernemingsdatabank die opgesteld werd als referentiedatabank voor het werk van het Federaal Planbureau in het kader van de nationale rekeningen. De update van die databank heeft geleid tot lichte herzieningen in de resultaten over de volledige periode.

Voor biologische landbouw, die in de EGSS onder CEP 0501 ressorteert, werd voor de landbouwsector (NACE A) een nieuwe berekeningsmethode toegepast voor de verdeling tussen diensten en goederen. Er wordt niet langer gebruik gemaakt van de te beperkte micro-gegevens in de EGSS-populatie, maar van de door Statbel gepubliceerde productiestatistieken van de landbouwsector.

⁹ Een milieu-specifiek goed is een goed dat niet zou bestaan, mocht het milieuprobleem waarmee het verbonden is niet bestaan. Een voorbeeld hiervan is een filter die in een schoorsteenpijp van een bedrijf geplaatst wordt om te beletten dat bepaalde luchtvervuilende stoffen in de lucht terechtkomen. Mocht er geen luchtvervuiling bestaan, zou die filter ook geen reden van bestaan hebben.

Federaal Planbureau

Het Federaal Planbureau (FPB) is een instelling van openbaar nut die beleidsrelevante studies en vooruitzichten maakt over economische, socio-economische en milieuvraagstukken. Daarnaast bestudeert het de integratie van die vraagstukken in een context van duurzame ontwikkeling. Het stelt zijn wetenschappelijke expertise onder meer ter beschikking van de regering, het Parlement, de sociale gesprekspartners, nationale en internationale instellingen.

De werkzaamheden van het FPB worden steeds gekenmerkt door een onafhankelijke benadering, transparantie en aandacht voor het algemeen welzijn. De kwaliteit van de gegevens, een wetenschappelijke methodologie en de empirische geldigheid van de analyses staan daarbij centraal. Tot slot zorgt het FPB voor een ruime verspreiding van de resultaten van zijn werkzaamheden en draagt zo bij tot het democratisch debat.

Het Federaal Planbureau is EMAS en Ecodynamische Onderneming (drie sterren) gecertificeerd voor zijn milieubeheer.

Belliardstraat 14-18, 1040 Brussel

+32-2-5077311

www.plan.be

Contactpersoon voor deze publicatie: Guy Vandille, gv@plan.be

Overname wordt toegestaan, behalve voor handelsdoeleinden, mits bronvermelding.

Verantwoordelijke uitgever: Baudouin Regout